11 అమ్మమ్మ కథ

మా శంభుగాడూ, తలోదరీ వాళ్ళ అమ్మమ్మను కథ చెప్పమని వేధించటం నాకు వినిపించింది.

ఈ ఒక్క ముక్కా వివరించటానికి కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి.

మా అత్తగారు మాతోటే ఉంటున్నది. ఆవిడ కిద్దరు కూతుళ్ళు. నాభార్య చిన్నది. మావదినెగారిని పోపూరిచ్చారు. అయితే వాళ్ళు పోపూర్లో ఉండలేదు. బొంబాయిలో ఉంటున్నారు. నాషడ్డకుడికి రెక్కాడితేగాని డొక్కాడదు. అందులో కూడా రెక్కాడడంజాస్తి.డొక్కాడటం కాస్తతక్కువాను. పెళ్ళినాటికి అతనికి కాస్త పొలమూ పుట్రా ఉండేవి, పెళ్ళయాక అకాస్తా హరించుకు పోయింది. మావదినెగారి పాదం విప్పాదమని అత్తవారు విసుక్కున్నారు.దరిద్రుణ్ణి చేసుకున్నదని మాఅత్తగారు కూడా తాను పెద్ద కూతురుపైన చిరాకుపడి, తన కున్న నాలుగెకరాల 'పసుపూ కుంకుమా'తోసహా మాదగ్గిరికి వచ్చేసింది. లేనివాడి కెవరిస్తాడు? మొగుడుపోయిన ఆవిడికి తన 'పసుపు కుంకుమ'పొలంతో ఋణం తీరిపోయినట్టయి, దాన్ని ఏకూతురికిద్దామని ఎరిగిన వాళ్ళందరితోమా సంప్రతించి ఆలోచన చేసింది. ఇద్దరికీ చెరిసగం ఇవ్వమని చాలామంది సలహాలు ఇచ్చారు. అంత ధర్మబద్ధంగా పనిచేసి అనామకురాలుగా ఉండటం 'ఆస్తి' గల ఏ అడదాని కిష్టమవుతుందిగనక ?

తల్లికోసం మావదినెగారు మహా తహతహ లాడింది. మొగుడు తెచ్చే మూడువందలతో వాళ్ళ సంసారం ఏ మాత్రమూ సుఖంగా జరగటం లేదు. అందులో వందాపైచిలుకు ఇంటిఅద్దెకూ కరెంటుకూ పోనేపోతుంది.

కొందరి అదృష్టం అలా ఉంటుంది. యుద్ధానికి ముందు మా షడ్డకుడు బెజవాడ రైసుమిల్లులో పనిచేశాడు. అప్పుడూ అతని జీతం చాలీ చాల కుండానే అఘోరించింది. ఇట్లా కాదని మద్రాసులో ఒక ఉద్యోగం సంపాదించుకుని అక్కడికి మకాం మార్చాడు. పధ్నాలుగు మాసాల వ్యవధిలో మా వదినెగారు ఇద్దరు పిల్లల్ని కని ఆ జీతం రాళ్లు చాలీ చాలకుండా చేసింది.

తరవాత బొంబాయి ఉద్యోగమూ, మరి ముగ్గురు పిల్లలూ, దారిద్ర్యమూ—మా షడ్డకుడి అదృష్టంలో ఏమీ మార్పులేదు. చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకున్నట్లుగా, మా షడ్డకుడు ఆరోపిల్ల కూడా పుట్టాక ఆపరేషను చేయించుకొని ఫామిలీ ప్లానింగు అనబడే కుటుంబ నియంత్రణ అమలు జరిపాడు.

చెప్పొచ్చిందేమిటంటే, తన తల్లి తాలుకు నాలుగెకరాలూ తన పేర పెట్టించేసుకుందామని మా వదినెగారు భగీరథ ప్రయత్నం చేసింది.

'దాని దురాశ చూశావుటేవ్?' అన్నది మా అత్తగారు మా ఆవిడతో.

'ఒక చెంప జరగక చస్తుంటే దురాశ అంటావేమిటి?' అని మా ఆవిడ తల్లిని కోప్పడింది. తెలుగు వాళ్ళకు దుఃశబ్దం చాలా ఇష్టం. శాలువాను దుశ్శాలువ అన్నట్టే ఆశను దురాశ అంటారు. అభిమానాన్ని దురభిమాన మంటారు.

'అయితే ఆ కాస్తా దాని కిచ్చేసి నీ నోటా, నీ పిల్లల నోటా కరక్కాయ కొట్టనా?' అన్నది మా అత్తగారు. అంత దురన్యాయం ఆలోచిస్తేనే తనకు కంపరంగా వున్నట్టు.

మా ఆవిడ తల్లిమీద విసుక్కుని, నీ పొలం లేకపోతే మేం కరక్కాయలు తినంలే. ఆ ముష్టి పొలాన్ని పట్టుకుని ఊరేగక దాని కిచ్చేసి నిశ్చింతగా కూర్చో' అన్నది.

'అయితే నీ కక్కర్లేదంటావ్?' అన్నది మా అత్తగారు బెదిరింపుగా.

'వద్దు.'

'నిజంగా వొద్దా?'

'వద్దు మొర్రో అంటుంటిని కాదుటమ్మా?'

అంటే తన ఆస్తిని మా ఆవిడకే ఇవ్వాలని మా అత్తగారు నిర్ధారణ చేసింది.

నాకు మామూలు మనుషుల మనస్తత్వమే అర్థం కాదు. డిటెక్టివ్ నవల ప్లాటు లాంటి మా అత్తగారి మనస్తత్వం ఏ మర్థమవుతుంది? దేహీ అని అడగనివాళ్ళే ఎక్కువ పాత్రతగలవాళ్ళని ఆవిడ ఉద్దేశమేమో. లేకపోతే. తన చిన్న కూతురికి తనమీద గురి తక్కువగా ఉన్నట్టు గ్రహించి. మరింత గౌరవం సంపాదించగలందులకు తన పొలాన్ని ఇవ్వాలని నిశ్చయించిందేమో. పెద్ద కూతురు — ఆ నాలుగెకరాల కోసమే కావచ్చుగాక — తల్లిని దేవుడల్లే చూసింది. అలా చూసే ఆవిడ తల్లికి లోకువయిందేమో నాకు తెలీదు.

మా ఆవిడ నాలో నమ్మకంలేక ముందుగానే హెచ్చరించింది:

'మా అమ్మ మీతో చెబుతుంది. తన ఆస్తి నా పేర పెట్టబోతున్నానని. మీరు ఎగిరి చంకలు గుద్దుకోక గుంభనగా ఉండండి. 'ఆస్తి నీ పేర పెడతానే' అంటుందిగాని, ఆస్తి నా పేర పెట్టటమూ కాదు, పాడూ కాదు. ఆ పొలంమీద ఏటా ఆరేడు వందలు వస్తాయి. వాటిని తెచ్చి నా ఒళ్ళో పోసి తాను వచ్చి నా నెత్తినెక్కి కూర్చొంటుంది. ఈవిణ్ణి ఎట్లా వదిలించుకోవాలో నాకు తోచటం లేదు.'

'పెద్దది వచ్చి మనదగ్గిర ఉంటానంటే వద్దంటామా? డబ్బియ్యకపోయినా ఉంచుకో వచ్చునే?' అన్నాను.

'ఆవిడ రాకుండా ఉంటే ఎదురు డబ్బిస్తాను. మీ కేం చెబుతారు! అత్తగారని మీకు మోజైతే నా కేమీ లేదు' అన్నది మా ఆవిడ.

చెప్పు ఎక్కడ కరిచేదీ తొడుక్కున్నవాడికే తెలుస్తుందని నేనూ ఒప్పుకుంటాను. మా అత్తగారు నా నరాలమీద కేనాడూ రాలేదు. కాని మా ఆవిడ మాత్రం తన తల్లితో అంత బాగా వేగలేనిమాట నిజం. మా అత్తగారు రెండే రెండు మాటలు అనేసరికి మా

ఆవిడకు ఊపిరి అందకపోవటమూ, కళ్ళు మెరవటమూ, గొంతుకీచు పోవటమూ నేను కళ్ళారాచూసి రహస్యంగా మందలించాను కూడా.

'ఆవిడ మీద నీ కేదో శత్రుత్వం. ఉత్తపుణ్యాని కెందు కట్లా ఆయాసపడిపోతున్నావు? ఆవిడ ఏమన్నదని?' అన్నాను.

'మీకు తెలీకపోతే ఊరుకోండి. ఆవిడ మనస్సులకు తొడపాశం పెడుతుంది'. అన్నది మా ఆవిడ. మనస్సుకు తొడపాశం పెట్టటమనేది నేను మా ఆవిడనోటే విన్నాను.

మా ఆవిడ కూడా భగీరథ ప్రయత్నమే చేసింది. తల్లిని దూరంగా ఉంచటానికి. మా అత్తగారు సామాన్యురాలు కాదు. ఇద్దరు కూతుళ్ల భగీరథ ప్రయత్నాలనూ వ్యర్థంచేసి మా ఇంటికి వచ్చేసింది.

'నువు మీ అమ్మను రెండు చేతులూ చాచి ఆహ్వానించి ఉంటే ఆవిడ రాకపోనేమో' అన్నాను.

'ఈ మాట ముందే చెప్పకపోయారా, ఇన్నాళ్ళూ ఏం చేస్తున్నారు?' అన్నది మా ఆవిడ.

మా షడ్డకుడి కుటుంబ నియంత్రణలాగే నా సలహా కూడా గతజలసేతుబంధనమయింది.

మా ఆవిడ ఓడిపోయినా నేననుకున్నా మా అత్తగారు గెలిచానను కున్నట్టు కనపడలేదు. ఆవిడ మనస్తత్వంలో నాకు కనిపించిన తిరుగుడు అదే. మరొకరైతే విజయగర్వంతో తృప్తి పడేవారు. కాని ఆవిడమటుకు మధ్యమధ్య మా ఆవిడకు పరీక్ష పెట్టేది—'పాపం. అది ఆ బొంబాయిలో ఆ దరిద్రుడితో ఏం అగచాట్లు పడుతోందో. దాన్ని చూడాలనిపిస్తుందే' అనేది.

వెంటనే మా ఆవిడ 'వెళ్ళాలని ఉందనకపోతే వెళ్ళి చూసి రారాదూ! ఇక్కడ రైలెక్కి అక్కడ దిగటమేగా!' అనేది.

'రైలైతే మాత్రం దూరాభారం కాకుండా పోతుందా? పైగా, అదేం పట్నం, అవేం కార్లు! ఒకసారి వెళ్ళాగా? ఏ క్షణాన ఏ కారు మీదుగా పోతుందోనని భయపడి చచ్చాననుకో.'

'నీకు అక్కమీద అంత జాలి ఉంటే ఒక ఏడాది అయివేజు దానికి పంపరాదూ?' అన్నది మా ఆవిడ ఒకసారి.

మా అత్తగారు అంకిళ్ళు నొక్కుకుని, 'మీ మీద పడి తింటూ దాని కెక్కడ డబ్బు పంపనే? హవ్వ!' అన్నది.

'నీ కింత తిండి పెట్టలే మంటావా ఏమిటి? లేక మేం హోటలు నడుపుతున్నామని నీ ఉద్దేశమా?' అన్నది నా భార్య రెచ్చిపోయి.

'చూశావా, చూశావా? నే నననిమాటలు కూడా ఎట్లా కల్పిస్తోందో?' అన్నది మా అత్తగారు అశరీర ధర్మసాక్షితో.

'డబ్బుకూ, తిండికీ ముడిపెట్టింది నువ్వా, నేనా?'

మా అత్తగారు విషయం మార్చేసి 'పోవాలనుకుంటే మాత్రం చెంబుగాణ్ణీ, చిట్టిముండనూ వదిలి ఎట్లా ఉండనే?' అన్నది.

ఇక్కడ రెండు విషయాలు స్పష్టం చెయ్యాలి. మా అత్తగారు తన డబ్బు మేం తింటున్నామని మనస్ఫూర్తిగా నమ్మిందేమో గాని, నే నేనాడూ అనుకోలేదు. ఆ డబ్బు ఆవిడచేతి మీదుగానే ఖర్చయేది. ఒకసారి నగలు కొనేది (నాకు పనికివచ్చే ధోవతులుగాని, పాంటు, షర్టు గుడ్డలుగాని ఏనాడూ కొనలేదు: ఒక్కసారి కొన్నా నే నావిడ ఋణాన పోయినట్టు బాధపడి ఉండేవాణ్ణి) ప్రతి నాటకానికి, సినిమాకూ బయలుదేరేది. ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళకు అప్పులిచ్చేది. ఏమేమిటో చేసేది. నిజంగా ఆవిడ ఖర్చు ఆవిడ భరిస్తుంటే ఆవిడ ఉన్నందుకు మాకు అదనపు ఖర్చు కానవసరం లేదు. కాని అవుతూ వచ్చింది.

'మీ అమ్మ ఒక్కతేగదా వచ్చింది! మన ఇంటిఖర్చు దాదాపు రెట్టింపయిం దేమి?' అని నేను మా అవిణ్ణి అడిగితే 'అడక్కండి. రోజూ పిండివంటలు చేస్తానంటుంది. నూనె, నెయ్యీ మంచినీళ్ళలాగా వాడేస్తుంది. ప్రతిపూటా ఎక్కడ అడ్డుపడనూ? అప్పడాలు కాల్చరాదట, వేయించాలట. అప్పటికీ ఏదో వంక చెప్పి అడ్డుపడుతూనే ఉన్నాను. నాకు మతి పోతున్నది. ఆవిడతో రోజుకు తొంభై అబద్ధా లాడేస్తున్నాను,' అన్నది.

సందర్భశుద్ధి లేకుండా జరిగింది. దర్జీవాడి కొడుక్కు మూడో తరగతిలో మిత్రభేదం చెప్పి ఏం లాభం? నీతికథలను సందర్భోచితంగా చెప్పటమే సరిఅయిన పద్ధతి అని నా నమ్మకం.

మా అత్తగారు ఆ పద్ధతి అవలంబించింది. ఆవిడ వాటిని కేవలమూ ఆత్మరక్షణార్థం వినియోగించుకున్నది. పాత కథలు సందర్భోచితంగా ఉంటే వాటినే చెప్పేది. సందర్భానికి సరిపడే కథ లేనప్పుడావిడ కొత్తవాటిని సృష్టించి చెప్పేది....

'ఒక మంచి కథ చెప్పు అమ్మమ్మా' అన్నాడు శంభు.

'ఒక మంచి కథ చెప్పు. సుబ్బమ్మా!' అన్నది తలోదరి.

'ఇవాళ ఒక మంచి కథ చెబుతానర్రా,' అన్నది మా అత్తగారు - కథ చెప్పాలన్న బుద్ధి తనంతట తనకే కలిగినట్టుగా. 'అనంగనంగా ఒక రాజు కొక కూతురుండేది.'

'దాని పేరు తలోదరేనా?' అన్నది తలోదరి.

'ఏమో. ఏం పేరో, వినండి, దాని తల్లి కాస్తా చచ్చిపోయింది. అందుచేత రాజు రెండో పెళ్ళాం దాన్ని పెంచింది. రెండో పెళ్ళానికి చాలామంది పిల్లలుండేవాళ్ళు. వాళ్ళందరు ఈ తల్లిలేని పిల్లని ఏడిపించేవారు '

'వాళ్ళందరికన్నా ఇది పెద్దదిగా? ఎట్లా ఏడిపించేవాళ్ళు?' అన్నాడు శంభుగాడు.

'పెద్దదని వేనన్నా నేమిటి? చెప్పింది వినక అన్నీ ఊహించుకుంటా వేం రా?'

'రెండో పెళ్ళాం పిల్లలంటివిగా. అమ్మమ్మా. మనింటి వెనక రామయ్య పెళ్ళాం రెండో పెళ్ళిపెళ్ళాం. రామయ్యకు మొదటి పెళ్ళాం కూతురు రెండో పెళ్ళాంకన్న పెద్దది, మేం చూశాంకూడా.'

మా అత్తగారు చిక్కులోపడి. రాజుగారు ఇద్దరు పెళ్ళాలనీ ఒకసారే చేసుకున్నాడు' అన్నది.

'అట్లా చేసుకుంటే జైల్లో పెడతారటమ్మమ్మా! అమ్మ చెప్పింది.'

'రాజును ఎవరు జైల్లో పెడతార్రా? రాజు లేదన్నా చెయ్యొచ్చు. కథ వినండి. పాపం. తల్లిలేని పిల్లని సవితల్లీ, సవితి అన్నలూ.

'ఇంటి కెవరొచ్చినా ముందు తాను పరుగెత్తుతుంది.' అన్నది తలోదరి.

'మన గూర్ఖాలా?' అన్నాడు శంభుగాడు.

'కథ పూర్తిచెయ్యకుండా వెళ్ళింది చూడు. నాన్నా, నీకీ కథ వచ్చునా? తరువాత ఏమయింది, నాన్నా?' అన్నది తలోదరి, శంభుగాణ్ణి వెంటబెట్టుకుని నా దగ్గిరికొచ్చి.

'ఏమవుతుందీ? ఆ తల్లిలేని పిల్ల మంచిసలహా చెప్పినప్పుడల్లా దాని నోట ముత్యం రాలుతుంది కాదూ? ఆ ముత్యాలకోసం ఆశపడి దాని పినతల్లీ, ఆవిడ పిల్లలూ అస్తమానమూ ఏవో పాడుమాట లనేవాళ్ళు. వాళ్ళు పాడుమాటలన్నప్పుడూ, పాడుపనులు చేసినప్పుడూ 'తల్లిలేనిపిల్ల. అలా అనకూడదు, అలా చెయ్యకూడదు' అనేది. వాళ్ళు జంతువుల్ని పట్టుకుని చావగొట్టేవాళ్లు. అలా జంతుహింస చెయ్యగూడదు అనేది. ముత్యం రాలేది. దేవుణ్ణి లంజాకొడుకు, లఖ్మీకొడుకు అని తిట్టేవాళ్లు, దేవుణ్ణి అలా తిట్టకూడదు అనేది. ముత్యం రాలేది. ఆపిల్ల మూలంగా వాళ్లు అన్నీ పాపిష్ఠిపనులే చేసి లక్షలూ, కోట్లూ ముత్యాలు సంపాదించుకున్నారు. చివర కొందరు కలిసి చచ్చి యమధర్మరాజు దగ్గిరికి వెళ్ళినప్పుడు యమధర్మరాజు పాపిష్ఠి పనులన్నీ చేసినవాళ్ళను స్వర్గానికి పంపించి, మంచి నీతులు చెప్పిన పిల్లను రౌరవ నరకంలో లక్షఏళ్లు కాలమన్నాడు' అని కథ ముగించాను.

అమ్మమ్మ కథ పూర్తిచేసే ఉత్సాహంలో నేను గమనించనే లేదు. ఆవిడ అంబుజాన్ని అప్పుడే పంపేసి తిరిగివచ్చి నేను పూర్తిచేసిన కథ వినసే విన్నది. కథ పూర్తిఅయాక పిల్లలు 'హేహేహే, రావురావు నరకం! లక్షేళ్లు!' అని చాలా ఆనందించారు.

ఆ రోజే మా అత్తగారు తనకు బొంబాయి వెళ్లాలని ఉన్నట్టు నా భార్యతో అన్నదిట. మా ఆవిడ కావాలన్నదో, యాదాలాపంగా అన్నదో గాని, 'ఇప్పుడేం పోతావులెస్తూ' అన్నదిట. తరవాత నాలుగైదు రోజులకే ఆవిడ బొంబాయి వెళ్ళింది. వెళ్ళి నెల దాటింది. ఇంతవరకు ఒక ఉత్తరం ముక్కన్నా రాయలేదు.